

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon.

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; Berde Áron, Szabó Samu, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos.**

Tartalom: Havi emlékeztető. September. — A „székely egylet” gyűléseiről. x.—y. — Az őszi buza vetéséről. Szentkirályi Árpád. — Szakértők értekezlete a bogyártás kérdésében. Szabó Samu. — A vetőmag befolyása a termésre. W. L. — A lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság. — A budai vinczellérképezde vizsgálja. —y. — Személyi hírek. — Kiállítási értesítő. — A magyar gazda könyvtára. — Mit ér egy vakandok? — Meghívás. — Vidéki gazdasági tudósítások: Bányabükk, Gyergyó-Alfalu, Rodna. — Septemberhavi közmondások. Ébner Sándor. — Piaczi árak. — Hirdetés.

Havi emlékeztető. September.

Ház és udvar. Cséplés folytatva bevégezendő. Gabonarostálás megkezdetik; vetőmag, eladásra és házi fogyasztásra szükséges gabonamennyiség külön-külön helyezendő el.

Jászlak rendbe hozatnak. Minden építés és épületjavítás megszűnik.

Törökbuzakasok (górék) kijavítandók.

Szántóföld. Az őszi vetés megkezdetik. Példabeszéd, hogy kinek kisasszonynapra nincs zöldvetése, az nem jó gazda.

Köles, muhartakarmány és törökbuza-tarlók feltöretnek. Burgonyát felszedjük. Törökbuzatöréshez és beszállításhoz egész erővel fogunk.

Törökbuzaszár levágandó. Az éretlen törökbuzacsövek az érettektől elkülönítendőek.

A termettök fagymentes helyre hozandó.

Zöld trágyának vetett növények lehangerezés után alászántatnak.

Rét és kaszáló. A sarjút lekaszállatjuk és gondosan megszáritva, felgyűjtjük. Ha a nagy harmat teljes megszáradását akadályozná, árpa szalmával felrázva, kazalba vagy boglyába rakható.

A luczerna 3—4-ik kaszálásának ideje bekövetkezik, mielőtt a dér lefagyasztaná.

Fűz, nyár, körös, éger, szilva leveles galyai téli takarmányozásra most botoltatnak le.

Állattenyésztés. Jármas ökrök már istállóra szorulnak.

Szárazidőben gulya, ménes a réteken, kaszálókon és a törökbuzatarlókon jól érzi magát.

E hónap végén a bikák a tehéngulyától elkülönítetnek; ugyanezen időben bekövetkezik a csikó választás. Választáskor a csikók elegendő zabbal, zabos búkkönnnyel vagy luczernával élelmeztetnek. Tiszta fekhely és vakarás el ne maradjon. Tavaszkor fedezett kanczák egyenként próbamén alá bocsátandók, hogy megállapíthatassék vemhességük.

Minden fogatlan vagy hibás juh kiveretik és eladásra kerül. Kiméletes mustrálás a tenyésztőnek érzékeny kárt okozhat.

A juhok fejése megszűnik. A kosok némi abraiban részesülnek, hogy üzetés idején jó erőben legyenek, hasonlóan a kanok, mielőtt a koczák közé bocsátatnak, naponta kétszer törökbuzaadagban részesülnek, mely élelmezés az egész működési időre kiterjed.

Szölő. A negyedik vagyis lágyiszemre kapálást végrehajtjuk; kutyákat a szőlő körül sem most, sem máskor megtérni nem szabad.

A madarakat csörgetéssel és lövéssel ijesztgetjük, kivált a kora reggeli és esti órákban, mert ilyenkor leginkább keresik a szőlőket.

Ha a gerezdek rothadni kezdenek, a hibások lehetőségig eltávolítandók.

Pincze. A szüretelő edények u. m. kádak, puttanok, hordók, sajtó stb. pontosan megvizsgálandók és előkészítendőek; dohos és penészes hordónak legbiztosabb gyógyszere a fejsze és tűz, az új hordókat előbb kiforrázzuk, azután tiszta vízzel minden 3—4 napban megtöltve, addig áztatjuk, míg a víz teljesen színtelen marad bennük, 14 napi áztatás többnyire elegendő; új hordóba csak is mustot teszünk, ó bornak mindig már használt hordót adjunk, különben szint vált és fanyar izet kap.

Gyümölcsös. Az őszi gyümölcs legnagyobb része most érik, mit úgy tudunk meg biztosan, ha a gyümölcsöt a fán, száránál fogva megsavarjuk és ha a gyümölcs a fától könnyen elválk, akkor biztosak lehetünk arról, hogy a gyümölcs meg van érve. Ha ezen lenemlített műtét megtörtént, a gyümölcsöt egyenként gondosan le kell szedetni és azt száraz, szellős helyre elrakni. Elhelyezés előtt szükséges a gyümölcsöt rakásba rakni és addig úgy hagyni, míg egészen ki nem izzadt, ha ez megtörtént, a gyümölcsöt egyenként jól megtörölgetni és úgy rakni el, mivel így kezelve tovább eláll.

Az elpusztult gyümölcsfák gondosan eltávolítandók. Az őszi gyümölcsfaültetéshez a gödrök kiásandók és ha a föld rosz minőségű volna, javítani kell jó föld hozzákerítésével.

Faiskola. Cseresznye, szilva, diónak a vető iskolát felásatjuk és ágyásokra osztjuk. Ha a vető iskola talajában vagy a közelségben nagyon sok egér lenne, szükséges ez esetben a fennemlített magvakat hamuval keverve vagy mészvízbe áztatni és csak ezután elvetni, mivel el esetben az egerek nem szívesen nyulnak a magvakhoz. A faiskola fontos teendője e hónapban a leltározás, különös gondot kell fordítani az eladandó fák mennyiségére.

Konyhakert. Legfőbb teendőnk e hónapban a veteménymagnak szedése, tisztogatása és osztályozása és ha mindez megtörtént, a mag száraz és szeles helyre elteendő. Különös gondot kell a gyomirtásra is fordítani és nem szabad engedni, hogy magvakat hozzon, hanem azelőtt ki kell gyomláztatni vagy kapáltatni.

A spárgaágak kapálása és tisztántartására kiváló gondot kell fordítani. Ha a spárga bogyói egészen pirosak, azok magvait azonnal el lehet vetni vagy pedig ki kell mosatni, szárazítani és így tavasszal elvetni.

A borsó és paszulytól felszabadult ágyások trágyázását és felásását végeztessük el és azokba spenót, murok, petrezselyem, tarlórépát vehetünk, vagy pedig téli salátát ültethetünk. Az eperültetés és ujtásnak most van az ideje. Az ágyások körülszegélyezését számóca, bécsi esontor, izzóp, párhagyma és zsályával most kell megtenni. A zeller utolsó kapálása, levelezése és a felső gyökerektől való tisztításnak most az ideje. A compost trágyadombok megforgatását és ha száraz, megöntözését meg kell tenni. A telelő kamrák és pinczékbe homokot kell hordani a vetemény elrakásához. Száraz moha és faleveleket kell gyűjtetni a növények eltakarítása és csomagolásához, hogy annak idején legyen készletben.

Díszkert. A virágmagvak gyűjtése folytattuk. Azon nyári virággyűjtések, melyben a virágok elfonnyadtak, felásandók és a virághagymák elültetésére előkészítendők. Vethető még ez ágyásokba *Delphinium* vagy ültethető abba *Viola tricolor*, *Silene* stb. Korai hagymás növények u. m. Jácint, Fazett, Narciss, Tulipán stb. hagymái beszerzendők és korai tenyésztés végett azokat cserepekbe ültetve, a földbe el kell rakni. A magról nevelt évelő növények kiültetése és a virágtövek szétosztása folytatottuk. A hónapos és a legtöbb nemes rózsafajt dugványozás vagy homlítás által szaporíthatjuk. Az alvó rügyre szemzett és kihajtott rózsák visszacsipetnek, azért, hogy az alvó rügyek megerősedjenek.

Méhészet. Ha a nyár folytán jól megfigyeltük, hogy mely méhkasaink voltak legélénkebbek és megjegyeztük, hogy melyek birnak fris királynővel, most már könnyen megválaszthatjuk a megtartandókat, betelelendőket, természetesen hozzá járulván ehhez még az, hogy kellő népesek legyenek és hogy legalább 9—12 kiló mézzel birjanak, a mellyel áttelelhessenek. A tulságosan kövér kasokat nem célszerű betelelni, mézét elárusítjuk, méhét pedig valamely életrevaló népetlenebbel egyesítjük.

A 9—12 kilonál kevesebb taptalékkal bíró esaladokat e hó első felében látjuk el kellő mennyiségű mézzel és pedig nagyobb adagokban és a lehető kevés izben, hogy így a királyné fiasításra ne ingereltessek. A méz tisztaságára erősen ügyeljünk és a mennyire csak lehet, nyár elején gyűjtött akász- vagy hársmézzel segítsük kedves méheinket. Az etetést semmi esetre se halasszuk későbbre, mert nem lévén képesek a méhek a sejtüket befedelezni, a méz megsavanyodik és tavaszfelé hasmenést okoz, melynek következtében a méhek nagyon szoktak pusztulni.

Arra is ügyeljünk, hogy a halálfejú szender (*Acherontia atropos*) ne férközhessék kaptárainkhoz, mert nagy méztolvaj és mézpusztító, ez okból a rüplyuk lehet ugyan 3—4 centimeter hosszú, de ne legyen magasabb, mint hogy egy méhe ki és be férjen.

Erdészet. Csekély kivétellel ugyanazon teendők fordulnak elő, mint augusztus havában, a főhasználat szünetel, a mellékhasználat a szárazfának kijelelésére szorítkozik. Csupán az erdővédelemnél fordul elő nagyobb teendő, hol a múlt haviakon kívül a fáfolvajlásokra is nagyobb gond lesz fordítandó. A vadászat e hónapban a szarvas-dám és őztehén, fajdkakas és fajdjércze kivételével minden másnemű vadra kiterjeszhető.

A „székely egylet“ gyűléseiről.*

A székely közgazdasági és közmívelődési egylet f. hó 19-én és 20-án tartott választmányi és közgyűlésének azon mozzanatairól óhajtanám becses lapja olvasó közönségét értesíteni, melyek az egylet működési tervének közgazdasági ágát érintették és himezés-hámozás nélkül kimondhatjuk, hogy a tanácskozások eredménye e tekintetben talán a jogosult várakozásokat se eléghette ki teljesen. Annuit azonban megelégedésünkre szolgál kimondhatni, hogy a vidéki választmány kebelében elő van készítve a tér az e tekintetben minden lépten nyomon szembetűnő hiányok felderítésére és a számtalan közgazdasági miseriák orvoslása céljából konkrét javaslatok formulázására.

A vidéki választmány 19-én tartott gyűlésében ugyan is Orbán Balázs egyleti tag felolvasásához — melyben a székelyföld és különösen Udvarhelymegye közgazdasági állapotát, ismert élénk phantasiájával, talán a létezőnél is kétségbejítőbb színekben tüntette fel és melyben talán ugyanazon körmondataban azon pozitív javaslatot tette, hogy a birtokrendezés a közállapot javulásának e sine qua nonja, halasztassék el mindaddig, míg a kisebb birtokú népesség számára új kereseti források nyitattak — fűződött egy rövid közgazdasági vita, melynek eredményeül egy 5 tagú bizottság oly utasítással küldetett ki, hogy a székelyföldi birtokviszonyok rendezése iránt, az annak útjában álló nehézségek feltüntetésével és az azok elhárítására alkalmas utak és módzatok megjelölésével, javaslatot terjesszen a megyei választmány közelebbi gyűlése elébe, mely azt a központi választmány útján vagy a ministeriumhoz, vagy esetleg a törvényhozó testülethez terjessze be.

Legyen szabad e megállapodást egy pár észrevétellel kísérsünk. S midőn ezt tesszük, előre visszautasítunk minden oly lehető feltevést, mely ezeket személyes indokok által befolyásoltaknak lenne hajlandó tartani.

Ne felejtjük, hogy itt az egész székelyföldi birtokviszonyok rendezése iránti javaslatról van szó. S teljes elismerésünk mellett, mellyel a megyei választmány által kiküldött bizottság tagjainak jó akarata, buzgalma és képessége iránt viseltetünk: kétségbe kell vonnunk, hogy azok illetékesek lennének a javaslatnak ily határok közötti felállítására. S ha e feltevéseinkben, a kidolgozandó javaslat tartalma által, kellemes meglepetésünkre megezáfoltatnánk is: tartunk attól, hogy az, illetékes helyeken nem fogna az egész székelyföldi birtokviszonyok rendezése iránti lépések kiindulási pontjául tekintethetni.

* Ezen eredeti tudósítást augusztus 24-én kapván kezünkhez, mult számunkba már felvehető nem volt. Szerk.

Ez okból óhajtandónak látnók, hogy a bizottság találja módját annak, miszerint a szóban forgó javaslat a székelyföld többi részének viszonyai tekintetbe vételével és az azokat közvetlenül ismerő egyénekkel egyetértőleg állapíttassék meg.

Merültek fel még kérdések, melyek a közgazdasági érdekeket közvetve érintik, mint a háromszék megyei iparszövetkezet kibocsátott részvényjegyeinek elhelyezésében az egyesület erkölcsi támogatása, a börgyártásnak Székely-Udvarhelyt emelése, mely czélből egy iparos ifjunak az egyesület anyagi segélyezése mellett való kiküldése indítványoztatott, a hosszufalusi faragászati felső népiskolában és a budai vinczellérképezdében tanuló 3 ifju további segélyezése, melyek által a gazdasági termelési ágak módosítása és azok jövedelmezőségének fokozása, az állattenyésztés, a faállomány értékesítése és a szőlőmivelés javítása van tervezve.

Az egyesület jelenlegi korlátolt pénzvizonyaiával csak csekély mérvben oldhatja meg a maga elébe tűzött életbevágó feladatokat. Az eddig már elért eredmény is azonban elég biztosítékot nyújt arra nézve, hogy részint a közvetlenül érdekelt székelyföldi lakosok, részint azok, kik szívükön hordják e mostoha viszonyokkal küzdő népfaj jobblétét, tömegesebben fognak sietni az egyesület anyagi támogatására és ez által lehetővé teszik a kitűzött czélok elérését.

x. + y.

Az őszi buza vetéséről.

Vetőmagnak legjobb az egy éves buza. Az új buza hamarabb csirázik ugyan, de sokkal érzékenyebb a hideg iránt és a férgektől is nagyobb mértékben szenved, miért az új magról kelt vetés soha sem oly sűrű és erőteljes, mint a múlt évi buzából vett magról. Azonban egy évesnél régiebb ne legyen a mag, mert akkor már sokat veszített csirázó erejéből.

A buzát sem nagyon korán, sem nagyon későn nem jó vetni. Az augusztus végén vagy szeptember elején vetett buza, míg a fagyok beállanak, igen nagyra nő, tulságosan megbokrosodik és e miatt télen át sokat szenved, sőt gyakran ki is pállik. A buza bokrosodásának kellő ideje a tavasz. Ellenben felette későn sem jó vetni, mert a buzának a kikelésre több meleg kell, mint a rozsnak és megtörténhetnék, hogy vagy nagyon gyéren, vagy épen nem kelne ki. A buzára nézve legjobb vető idő szeptember végétől october végéig.

Annál kevesebb vetőmagra van szükség, minél jobban volt elkészítve a talaj, minél porhanyóbb és minél jobb trágyaerőben van, mert a buza annál bujább fog benne tenyészni és így annál több térre lesz szüksége, hogy jól kifejlődhessék. Ellenben, ha a talaj sovány és rosszul volt előkészítve, sűrűbb vetésre lesz szükség, hogy megfelelő termést nyerhessünk.

Minél jobb a vetőmag minősége, annál kevesebb lesz szükség belőle.

Minél korábban és kedvezőbb időben történik a vetés, annál kevesebb vetőmagra lesz szükség; ellenben minél később vagy kedvezőtlenebb időben vettetik, annál sűrűbben esz- közlendő az.

A buzának üszögösödése ellen kitünő szer a kékkövel (kék gálicz) való beoltás. Ezt úgy intézzük, hogy a kékkövet

vizben felolvasztva, e vízzel a magbuzát a vetést megelőző napon bedörzsöljük és pedig úgy, hogy minden szem buza megnyirkosodjék. A kékkövek és víznek mennyisége 50 erdélyi kis véka (11 hectoliter) magbuzához 1 font ($\frac{1}{2}$ kilogramm) kékkő és 25 kupa (35 liter) víz.

A mag lerakása, főképen agyagos talajnál, legcélszerűbben eszközöltetik úgy, hogy mind az ugarlás, mind a forgatás alkalmával a felszántott földet egyidejűleg el is boronáljuk; a vetés idejéig simára ülepedett talajra a magot elvetjük, két hüvelyknyi (5 cmeter) sekély barázdával alászántjuk és a földet könnyű boronával elsimitjük.

A szántásokkal egyidejűleg alkalmazott boronálás, azonkívül, hogy a föld megérését nagyon gyorsítja, egyszersmind lehetossé teszi, hogy vetés idejében a helyes aláforgatáshoz szükséges sekély szántást pontosan eszközölhessük és az így elkészített talajon a vetőmag is egyenlően oszlik szét.

Azon több munka, mit az egyes szántások alkalmávali boronálások által a föld megművelésére fordítunk, különösen agyagos talajnál busásan kifizeti magát mind a szükségelt vetőmag mennyiségében, mind a termés eredményében.

Az őszi buza veszedelmes ideje február és márczius, midőn nappal az ég tiszta és éjelenként erős fagyok állnak be. Ilyenkor a buza foltonkiut kivész. Ez ellen puha földben, — de csakis puha földben — sikerrel alkalmazhatjuk azon óvszert, hogy vetés alkalmával a sekélyen alászántott mag fölött a földet nem boronáljuk el, hanem érdesen hagyjuk.

Szentkirályi Árpád.

Szakértők értekezlete a börgyártás kérdésében.

Mult április 19-én a ministerium egy, tekintélyes bortermelők, kereskedők és vegyészekből álló értekezletet hívott össze és következő kérdéseket intézte hozzájuk:

1. Miután a gyártott bor fogalma felett a nézetek eltérők: sziveskedjék nyilatkozni, hogy mit tart gyártott bornak? és hol véli feltalálhatni a gyártott és természetes bor közötti határt?

2. A pinceszegazdaság tudománya által ajánlott borjavítási és szaporítási eljárásokat, nevezetesen: a Chaptal, Gall és Petiot módszereit, kiveszi-e ön a börgyártás fogalma alól?

3. Lehetséges-e vegyi uton a gyártott bort, mint ilyet, biztosan és nagy nehézségek nélkül felismerni?

4. Létezik-e Magyarországon börgyártás? ha igen, oly mérvben üzetik-e, hogy a bortermelés és kereskedelem megóvásáról külön törvénnyel kellésék gondoskodni? általában mily adatokkal rendelkezik ön e tekintetben és többi között, mibe kerül tudomása szerint egy hectoliter bor gyártása?

5. Várja-e ön egy börgyártás ellen hozandó törvénytől azon sikert, hogy általa a természetes bornak megvédése a gyártott borok ellenében, eléressék? és szemben azon nehézségekkel, melyekkel a gyártott bor definitioja és felismerése jár, végrehajthatónak tart-e ön ily törvényt?

6. Tekintettel arra, hogy Magyarország egy vámterületet képez Ausztria örökös tartományaival, hol a börgyártást szabályozó külön törvény ez idő szerint nem létezik; ily törvénynek

nálunk létrejövetele esetében, nem lehetne-e attól tartani, hogy Ausztriából Magyarországra gyártott bor hozassék be?

7. Emelné vagy csökkentené-e ily törvény Magyarország bortermelése és kereskedése hitelét?

8. Mily nézete van önnek a Szalayféle törvényjavaslat mellett vagy ellenében? sziveskedjék észrevételeit közölni.

— A fennebbi kérdések önmagokban foglalják a borgyártás elleni törvény elítélését; látszik, hogy ezen kérdések szerkesztője is előbb így fogta fel a tárgyat és főként arról volt meggyőződve, hogy a 3-ik kérdés: „Lehetséges-e a vegyi uton gyártott bort biztosan felismerni?” lesz a zátony, melyen a javasolt törvény fennakad.

Érdekes, miként ítélte a gazdák, kereskedők és vegyészek csoportja külön-külön?

A gazdák (Lónyay Gábor, Somsich Pál) szükségesnek találták a borgyártás elleni törvényt, hogy a szőlőmivelő a concurrentiától, a fogyasztó a rászédetéstől védve legyen és a becsületes kereskedők hitele biztosíttassék. Somsich csak a Petiot módszerét tartja borgyártásnak. Dr. Csanády ezen felül a gallizálást is a borgyártás fogalma alá sorozza.

A kereskedők csoportja (Palugyai Jakab, Jalics Kálmán, Szarvassy Sándor) úgy ítélte, hogy a javasolt törvény a becsületes borkereskedő hitelét rontaná és rendkívüli zaklatásoknak tenné ki. Azon borjavítási miveleteket, melyeket az előrehaladottabb országok a pinczegazdaságban elfogadnak, veszélyes dolog volna nálunk betiltani, mert éppen az okszerű borkezelés meghonosításától várható borkereskedésünk és közvetve szőlőmivelésünk fejlődése. Egyedüli teendő volna a kormány részéről, a rendőri intézkedések szigorubb alkalmazása, hogy ártalmas szereknek a borba vegyítése meggátoltassék, illetőleg az ily visszaélés kellően sújtassék. Borgyártás nálunk szőlőnedv nélkül nem történik, de készítenek seprő bort nagy mérvben, ezt pedig a törvény sem tudná meggátolni.

A vegyészek (Dr. Than Mór, Dr. Wartha Vincze, Dr. Ulbricht Richárd, Dr. Schwarzer Viktor) általában a törvényjavaslat ellen nyilatkoznak, mert indokolatlanul korlátozná az iparszabadságot; idejegyezzük Ulbricht és Than nézetének lényegét és melyek a tudomány dönthetetlen erőseit foglalják magokban és melyek — úgy hisszük — termelőink aggodalmait is képesek lesznek eloszlatni.

Ulbricht nem tételez fel az országban olymértű borgyártást, mely ellen törvényesen fellépni érdemes volna; hiszen a szőlőnedv nélkül mesterségesen gyártott (jó) bor minden körülmények között többre jönne, mint a természetes. Számítása szerint finom anyagokból készített bor, hectoliterenként 30 frtba kerülne. Attól sem fél, hogy a borgyártás valaha a szőlőmivelést kiszoríthatná, mert a gyártáshoz szükséges anyagok: szőlőcukor, borsav, illatos anyagok stb. nagyrészt magának a szőlőtőnek termékeiből nyeretnek.

Végre Than Mór, a pesti egyetem jeles vegytanára minden bort gyártottnak tekint. A bor ugyanis nem terem, hanem értelemre fektetett industria segélyével készíttetik. A borjavítási miveleteket minél inkább terjesztetni óhajtana, mert éppen az főhibája borainknak,

hogy igen természetesek és termelőink a borkezeléshez nem értenek. Vegyészileg nem tartja lehetségesnek a gyártott bort a természetestől megkülönböztetni, ha csak igen ügyetlenül nem készült az. E részben elég azt felhozni, hogy az országban talán 1000 féle bor terem, mindenik speczialis zamattal, speczialis alkotórészekkel; a gyáros pedig, ha nem akar készítményével felsülni: chemiai analysis után kénytelen azt összeállítani. Legbiztosabb eszköze a felismerésnek a szájjiz és ennek folytán a bor magamagát jobban védi, mint bármely törvény.

Ezt a kérdést tehát bátran levehettük napi rendről!

Szabó Samu.

A vetőmag befolyása a termésre.

Ha valamely növénynek magvát figyelemmel vizsgáljuk, azt vesszük észre, hogy az nem egyenlő, hanem alakra, színre fajsulyra, de különösen nagyságra és nehézségre nézve egymástól különbözni fog.

Az olyan magnak, mely kétszerte nehezebb és nagyobb egy másiknál, csirája is nagyobb és kifejtettebb és kétszerte több benne azon anyag, mely a csirának első tápanyagul szolgál és annak fejlődéséhez szükséges. Befolyással van ezen körülmény a növény erőteljesebb növéseire és fejlődésére is és feltehető, hogy a magnak tökéletes volta minden belőle képzett szervekre is átszáll, hogy azon tevékenység, mely a növény kezdetleges fejlődésénél kitünik, szinte befolyással van a későbbi fejlődésre és így magára a termésre is.

Oly növény, a mely csirázáskor és az azt követő legközelebbi időszakban csak szigoruan fejlődik, csak is a legkedvezőbb körülmények közt képes erősödni és a megfelelő termékenységre vergődni.

Az okszerű gazda feladata tehát abban áll, hogy a vetőmag megválasztására kellő gondot fordítson. A föld magas értéke, a napszám ára utalja a gazdát, mindazt gazdaságában alkalmazni, a mi a termések fokozására befolyással lehet. Mai nap még igen kevés gazda felel meg tökéletesen e követelményeknek, nagyobb része kevés fontosságot tulajdonít a vetőmag okszerű megválasztásának és igen gyakran a magot, a mint az kicsépettetett, el is vetik, nem tudván megbecsülni azon hasznot, mely az okszerű vetőmag megválasztása következtében bár több munkával is elérhető és kevésbé hajlandók a régi szokástól eltérni és ezen új rendszerrel megbarátkozni.

A gyakorlatban a vetőmag minőségére nézve (feltéve, hogy az tiszta) a következőkre kell figyelmünket fordítani:

1. a vetőmag nagyságára és tökéletes alakjára,
2. annak fajsulyára,
3. héjának vastagságára,
4. a mag színére,
5. annak fényességére.

Hogy mily nagy különbségek léteznek e tekintetben, arról a gabonapiacson eléggé meggyőződhetünk és a piaci árak szerint a terményeket jó, közép és rosszak osztályába sorozhatjuk.

A vetőmag megválasztásánál az értelmes gazda mindig az elősorolt tulajdonok elseire fordítandja főfigyelmét.

A vetőmag kisebbedésével kisebbedik a termény sulya is. Közmondás: a milyen az apa, olyan a fiu.

Ugyan egy térfogatu földön apró vetőmagból soha sem érhető el oly nagy termés, mint a nagyobb és jobban kifejlett magból.

Mentől nagyobb valamely földben az elvetett mag száma és annak sulya, annál kisebb tér jut egy növénynek; annál kisebb lesz a szükségelt tápanyagok forrása és így a növény fejlődése is.

Helyes Liebignek ezen mondata: „Ha valamely határolt talajrész ásványi anyagokból csak annyit tartalmaz, a mennyi tiz növény tökéletes kifejlődéséhez szükséges, ugy ugyanazon területen husz növény csak fél fejlődését érheti el. Két, egy és ugyanazon nemü, egymás közelében álló növény egymás rontására kell, hogy legyen, ha a talajból és a levegőből annyi tápanyagot nem nyerhet, a mennyi tökéletes fejlődéséhez szükséges. Buzára nézve egy növény sem oly ártalmas, mint a buza, burgonyának pedig burgonya.“ —

Ezen mondat igaz voltát a helyenkénti aratások végeredményei igazolják.

Az igen sűrű vetés, még igen gyakran örökölt hibánk. Ugy látszik, mintha a gazda azon hibákat, melyeket hiányos szántás és trágyázás által elkövetett, a sűrű vetéssel akarná helyre hozni; ebben azonban nagyon téved.

Igaz, hogy a sűrű vetések — mert a növények száma itt nagyobb, — tavasszal jobban zöldülnek és szebbeknek látszanak mint a ritkábbak, de mentől tovább halad a természet, annál inkább fogy szépségük, mert az egyes növények fejlődése igen tökéletlen. Ezer apró mag helyett vessen a gazda csak öt száz nagy és jól kifejlett magot és nemcsak magot kimél, mert az elvetett mag mindegyike inkább képes az idő viszontagságaival dacolni, de erőteljesebb növényeket is termel, nemesíti a magot és emeli a maghozamot.

A ritkább vetés elősegíti a növény magasságát, a kalász, szár és magvak tökéletes kifejlődését; hátráltatja azonban a növények gyorsabb növekvését és azoknak érését. A sűrű vetés gyorsítja a mag érését; a növény azonban mindig kisebb marad, valamint annak hozama is. Nagy mennyiségű mag rövid idő alatt nem hoz oly nagy hozamot, mint kis mennyiségű hosszabb idő alatt. Hatalmában áll tehát a gazdának vetéseit ugy szabályozni, hogy azok egy időben érjenek vagy ne érjenek.

Csak azon gazda képes egy bizonyos területről a lehető legnagyobb hozamot elérni, a ki talajának okszerű megmunkálásán és trágyázásán kívül, a vetőmag megválasztására kellő gondot fordítani el nem mulasztja.

W. L.

A lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság

ritka eréllyel kezdte meg üdvös működését, melynek főcélja abban áll, hogy az ország főbb városaiban a külföld mintájára

a lóvásárokat rendezze, osztályozások, ültetvények és beépítések által kényelmessé tegye; egyszóval a társulat odahat, hogy az eddig elforgácsolt lóvásárok czélszerűen összpontosítottassanak és ugy a vevőnek, mint az eladónak szívesen felkéréselt gyűhelyekül, előnyös piaczkul szolgáljanak.

Győr városa a lóvásárjogot már átengedte, Budapest és Debreczenben a tárgyalások befejezésükhez közel állnak; miglen Kolozsvárt a napokban tartott ez ügyben értekezlet, a társulat fáradhatlan igazgatói Pulay Kornél orsz. képviselő ur és erdélyi gazd. egyletünk elnöke Tisza László buzgó közreműködésével, melynek részletei ugyan még nem közölhetők, de alapos reményünk van, hogy a város a maga legsajátosabb érdekében is mindent meg fog tenni arra nézve, hogy a hajdan méltán híres kolozsvári lóvásárok az ujkor szellemében regeneráltassanak!

A társulat első lóvásárát Katalinnapkor idei novemberhó 25, 26 és 27 napjain tartja meg Győrtől, mely lókiállításal, ügeli versennyel és sorsjátékkal lesz összekötve. A sorsjáték tárgyai az alapszabályok értelmében ott a vásáron fognak bevásároltatni, névszerint a következő

20 darab nyeresemény tárgy lesz:

- 1) Egy teljesen felszerelt nagyon szép négyes fogat. kocsival, szerszámmal.
- 2) Egy teljesen felszerelt nagyon szép kettős fogat, kocsival, szerszámmal.
- 3) Egy teljesen felszerelt kétkerekű egyes fogat.
- 4) Egy teljesen felszerelt pár nehezebb igásló kocsival.
- 5) Egy teljesen felszerelt könnyebb kettős fogat kocsival.
- 6) Egy paripa nyereggel.
- 7) Egy Pony, nyereggel.
- 8) Egy 3 éves csikó.
- 9) Egy 1 éves csikó.
- 10) Egy pár lóra igen szép szerszám.

A fennebbieken kívül még 10 nyereseménytárgy lóhoz való különféle iparczikkból.

A társaság ez alkalommal 12000 darab sorsjegyet bocsájt ki. Egy sorsjegy ára 1 forint. Ezen sorsjegyek Kolozsvárt kaphatók:

az erdélyi gazd. egyletnél, Dr. Hintz Györgynél, az uri casinóban, a „kolozsvári kör“-ben, Voith Gergely és Bartha Lajos uraknál, a zálog- és hitelbanknál, a kiségitő pénztárnál, a Biasini szállodában s a. t. A ki nyereseményét elárusítani kívánja, a társaság a lehető legmagas áron elárusítást azonnal eszközölni fogja, ugy hogy e tekintetben is a nyerő minden bajtól és kellemetlenségtől meg lesz óva, miért is ezen sorsjáték lehető pártfogolását újból ajánljuk és a jegyeket kívánatra t. olvasóinknak pósta utján is megküldjük. —

A budai vinczellérképezde vizsgálja.

(Az „Erdélyi Gazda“ eredeti tudósítása.)

Az országos gazdasági egyesület vinczellérképezdejének kövizsgálja budai szőlőiskolájában augusztus 25-én délu-

tán 3 1/2-től 6 1/2 óráig ment végbe, nagy számu hallgatóság előtt. Jelen voltak a közoktatási ministerium részéről Gönczy Pál ministeri tanácsos, Bója Gergely budapesti tanfelügyelő, a földmívelési minist. részéről Kenessey Kálmán oszt. tanácsos, Grubiczy Géza titkár. Az egyesület részéről Korizmiés László egyesületi alelnök, Havas József a szőlőmívelési, Hajós József a kertészeti szakosztály elnöke, Galgóczy Károly, Kódolányi Antal, Kostály Ferencz, Perlaky Elek, Tanárky Gyula választmányi tagok, Morócz István főtitkár, Girokuthy Ferencz muzeumi igazgató stb. az érdeklődő közönség részéről is szép számmal annyira, hogy ily népes vizsgára ezen intézet régen emlékszik. A népességet egy részben az igen kedvező idő, más részben azon körülmény is mozdította elő, mert az intézet új igazgatója Molnár István ur most adta az első vizsgát, oktatási eredményének ezen intézetben első nyilvános mutatóványát.

Az intézeti növendékek száma a lefolyt évben összesen 18 volt. Ebből 12 az első, 6 a második évi folyamot végezte. A hat másod éves mind megjelent a vizsgán, az első évesek közül kettő kimaradt, az egyik egy törökországi, ki jóval a vizsga előtt elhagyta az intézetet, másik László Ferencz székely ifju Nyárad-Szeredáról, a ki a székelymívelődési és közigazgatási egyesület segélyezése mellett volt az intézetben. Ezt súlyos betegség akadályozta a vizsgán megjelenhetésben, mely kevés-vel a vizsga előtt épen az intézetben szegezte ágyhoz. Ő később meggyógyulásakor fog vizsga alá állani, hogy a székely egyesület segélyére és pártfogolására érdemesültségét bebizonyítja.

A vizsga általában elég jól sikerült, az új igazgató tanár igen helyesen azon gyakorlati tanmódszer követésének adta bizonyítványát, hogy a tanítvány, kinek az életben első sorban feladata a közvetlen működés és gyakorlati munkavezetés, ne igyekezzék az elmélet tömkelegébe mélyen elmerülni, hanem főfigyelmet fordítson arra, a mi gyakorlatilag hasznos és azt tetteleg alkalmazni, végrehajtani is tudja.

Ennek kifejlését észlelhette a hallgatóság különösen azon tantárgyi fejtegetéseknél és az elméletileg meghatározott tételek alkalmazásánál, a melyek a különböző földnemeknél czélszerű mívelési fogásokra, a különböző tápanyagok igénylésére és azok hatására, különös részletességgel pedig, a mi minden mivelet czélja, a termésnek kivált a szőlőnél a metszés által fokozására és e tekintetben azon különbözötességre vonatkoznak, a mint a különböző szőlőfajok termékenységek czélszerű fokozása tekintetéből a metszést különbözőleg igénylik.

Sorozatosan fejlődtek a laikus szeme előtt is az okok, melyek a szőlőbirtokos panaszát a bő boresztendőnek ritkasága, ellenben a gyakori szük és rosz termés iránt igen gyakran épen saját eszközlése, nem pedig a természet mostohasága folytán előidéz, mely az összevissza kevert szőlőfajokkal egyformán és csak a vakszerencsére dolgozó mívelési mód mellett másképp nem is várható. Köztetszést aratott a hallgatóságnál már az első éveseknél azon gyakorlottság, melyet a különböző szőlőfajoknak a venyigéről és levélről megismerésében tanusítottak; a második éveseknél pedig, kiknek tanfolyama foglalozik a borkészítéssel és gondozással, a hamisított borok gyors felismerésére vezető fogások.

Tökéletesen rendben menő dolog. Magyarország nemzetgazdasági kincsei közül — legfontosabbak egyike fekszik a borban. Ezt nagy veszéllyel fenyegeti a terjedő borgyártás. Az intézet, melynek feladata nemzeti kincsünk valódi szaporítása és emelése, hivatását teljesíti, ha a hamisított és mesterségesen gyártott bor szakavatott üldözőit is szaporítja.

A földmívelési ministerium azzal tüntette ki az intézetet, hogy a hat másod éves növendéknek, a kik elhagyják az intézetet és kilépnek a gyakorlati életbe, mindeniknek Bereczki Máté legujabb és általános közelismerésben részesült jeles gyűjteményes könyvét adta emlékül.

— y.

Személyi hírek

Az erdélyi megyei lötenyész-bizottmányok báró Bánffy Dániel eddigi központi lötenyészési bizottmányi elnök vezérlete alatt következőleg alakítottak meg:

Az alsó-fehérmegyei lötenyész-bizottmány elnöke báró Kemény István, Aranyos-Tordamegyében Szentpály Ignác, Besztercze-Nászódmegyében Dekani Károly, Brassóban Mien Károly, Csikban Mikó Mihály, Fogarason Bruszt Lajos, Hunyadban báró Jósika Géza, Kis-Küküllőben gróf Bélydy Ferencz, Kolosban gróf Karacsay Sándor, Maros-Tordában Macskási Ferencz, Szebenben Kästner Henrik, Udvarhelyben Gyárfás Domokos, Szolnok-Dobokában gróf Kornis Victor.

Wilhelm Hugó, az oberhemdsdorfi gazd. középiskola tanára, a medgyesi (szász) földmives iskola igazgatójává kineveztetett.

(F. É.)

Kiállítási értesítő.

Nagyváradon a biharmegyei gazdasági egyesület csarnokában az egyesület részéről f. 1877 évi szeptember 8. 9. 10. napjain termény- és iparműkiállítás fog tartatni.

Hely lesz e kiállításban mindenféle mezőgazdasági, hegyi, kerti, méhészeti stb. terméknek, úgy természetes, mint feldolgozott állapotban; hely lesz a házi, a gyári iparcikknek és minden a közönség okulására szolgáló szép és becses műnek.

A kiállítandó tárgyak szeptember hó 6-ig bejelentendők, 8-ig pedig be is küldendők a tárlatba, a „kiállítást rendező bizottság”-hoz.

A kiállított tárgyak becse felett szakbizottság fog határozni és ítéletéhez képest a kiállítók lehetőleg jutalmat vagy érdemleges elismerést és dicsérő oklevelet nyernek.

A tárlatmegnyitás naponta reg. 9 órakor, bezárása esti 6 órakor leend. — Utolsó napon azonban délután 5 órakor kihirdetve a bírálat eredménye, a kiállítás bevégeztetnek fog tekintetni és a kiállított tárgyak tulajdonosaik rendelkezésére bocsátatnak, azok pedig, melyek iránt semmi rendelkezés nem történt, a tárlat javára elárúsítanak.

Kiállítók a tárlatot díjmentesen, mások 10 kr befizetés mellett látogathatják.

Kelt Nagyváradon, 1877. évi augusztus 21-én.

Gobóczy Károly,
egyl. titkár.

Gálbory Sámuel,
egyl. 2-od alelnök.

A magyar gazda könyvtára

czim alatt kolozsvári könyvkereskedő Stein János egy jegyzéket adott ki, mely a földmivelés házi- és mezőgazdaság, barom- és baromfi-tenyésztés, kertészet, gyümölcsfatenyésztés, borászat, erdőgazdaság, vadászat és háztartással foglalkozó jelesebb magyar szakkönyveket sorolja elő és minden érdeklődőnek díjtalanul rendelkezésére áll. Ajánljuk t. olvasóink szives figyelmébe.

Mit ér egy vakandok ?

A vakandok igen falánk állat, teste súlyával egyenlő súlyú állati tápanyagot képes elfogyasztani, növényi tápanyagot megvet és inkább éhen megdöglik, mintsem, hogy növényhez nyuljon. Feltéve, hogy 10 darab kifejllett csimaz egy súlyú a vakandok súlyával, ugy. már egy hónap alatt 300—3000 különböző kóru csimaszt elpusztít és így a nyári 5 hónap alatt, a midőn a csimaszok gyökerekkel élnek, 1500—15000 csimaszt felfal. —

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egylet 1877-ik évi szeptemberhő 3-án d. é. 11 órakor igazgató választmányi ülést tart az egyleti irodában, (belközéputca 13. sz. Gróf Miko Imre háza), melyre a t. tagok ezennel tiszteletteljesen meghívattak.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Bányabük, 1877. augusztus 22-én.

Nálunk, hol legalább 2 héttel minden hátrább áll, mint szomszédainknál, az őszi gabonák aratása csak a múlt hét közepén végződött. A tavaszi hosszas hideg esők meggyerítették volt a gabonákat, de másfelől annál több gyomot gyarapítottak. Különösen csenkesz van rop-pant sok; volt tábla, melyben aligha több nem volt a csenkesz, mint a rozs. A próbacseplés nem valami nagyszerű eredményt mutat, ugyanis régi mérték szerint kaptunk 1 kalangyából rostátlan nagy vékával $1\frac{1}{2}$ vékát. Szénánk be van takarítva, a gabonabéhardást most végéztük, a zabot 2—3 nap mulva vágjuk. A töröküzak és sarjuk a mostani permetezéseknél jóval több esőt kívánának. Almafaink rakva voltak ugyan, de csak felényit számíthatjuk, mert a többi lehullott, szilva, körtve nincs. Makktermés a széleken jó, a zárlatban is csak nem közepes. Gubics az idén nincs. Marháink egészségesek.

Biró Géza.

Gyergyó-Alfalu, 1877. augusztus 22-én.

Az aratás augusztus 8-án vette kezdetét és e héten vége is lett. Őszi veteményünk a rozs (nálunk ez képviseli az ősziéket) szalmában gyenge, de szemben megadja kalangyája (25 kéve) a 90—100 litert. Árpa és zab közepes termést ígérnek; míg a burgonya jól kecsegtet. Széna kevés lett, de jó. Sarjutermés majdnem semmi. Gazdasági állataink jó erőben vannak, köztük egész hýr folytán veszélyesebb betegség nem jelentkezett. Örömmel jelezhetem egy 4 ló erejű cseplőgépnék behozatalát, mely Gyergyó haladásáról tanuskodik.

Berde Ferencz.

Rodna, 1877. augusztus 24-én.

A szénakaszkálás bevégeztetett, a hozam megfelelő és kedvezőbb a múlt évinél, jó minőségű szénaföldeknél holdanként 670 egész 700 kilogramm. A töröküzba jól áll és ha korai hóharmat be-

nem áll, mindenképen megfelelő termés várható. A zabvetések, e vidéken főtermeszemény, igen jól megindultak, de huzamosabb idő óta eső hiányozván, a meredek hegyoldalakon részenként a vetés kiszáradt, mielőtt a kalászok kifejlődtek volna. A zabaratás jelenleg megindult. A vad állatok (főleg medvék) a havason legelő szarvasmarhák és lovak állományában igen jelentékeny kárt okoztak, vagy két csoport ez okból onnét eltávozni kénytelenített. Utolsó marhavásárunk különösen szarvasmarhákban volt dús, nagy kelendőséggel. Utolsó árak darabonként, ökrök 60 frttól 175 frtig, tehének 36 frttól 60 frtig, ju-hok 7 frttól 8 frtig, kecskék 5 frttól 6 frtig.

Miálovich Győző.

Szeptemberhavi közmondások.

Szeptember az ősznek májusa.

Szeptemberi eső mindenre kedvező.

Ha szeptemberben hallod a tücsök énekét, akkor hosszú ősz és bő termés lesz.

Szeptember elsején vetheted a rozso, Kisaszonykor a búzát.

Kisaszonykor bucsuznak a fecskék.

Ha Sz.-Mihály nap előtt fagy, akkor jövő évre május első hetében der lesz.

Ha Sz.-Mihály nap éjszakáján meleg az idő, akkor hideg télünk lesz.

Sz.-Mihálynap eső, lanyha tél.

Ha Sz.-Mihálykor lehull a mák, akkor sok hó, hull karácsonykor. Sz.-Mihálykor végy, de el ne add tehenedet.

Ébner Sándor.

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Besztercze, Déva, Fogaras, és Vajda-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabnaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy hetedrészét eütve, a maradéka gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hectoliterje 840 kr., leütve a hetedrészét, 120 krt, marad 720. kr., minthárom véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetés.

Egy gyakorlott borász állomást keres!

Alólirt, ki a híres klosterneuburgi borászati tanintézetet sikerrel végezte, azután 6 éven át Altörjai Báro Apórá Károly ur borásza volt és mint ilyen a tófalvi híres riesling szőlőhegyeket és borokat mivelte, ezen állomását saját akaratóból aprilhó 30-án odahagyta, minélfogva mindazon t. birtokosoknak, kik a szőlészet és borászat emelését tüzték maguk elé, teljes készséggel rendelkezésükre áll. Alólirt birja a magyar és némét nyelvet, katonaságtól ment, 25 éves és jó bizonyítványokkal van ellátva; a szives megkereséseket közvetlenül hozzá kéri intézni e czim alatt

Hautzinger József,
Hogyeshalom
Mosonymegye.

(36.) (3-3.)

A nagy-szebeni tüzoltó kiállításon nagy arany érmet nyert!!!

A szegedi országos kiállításon érdemremmel, a magyar országos tüzoltó szövetség Aradon tartott III. közgyűlésén nagy arany- és ezüst érmmel lett kitüntetve.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzoltó szergyár, harang- és érczöntöde.

Erdélyrészi és oláhországi fiókraktár: Kolozsvártt, bel-monostoruca.

Ajánlja legújabb szerkezetű szabadalmazott tüzfecskendőit, tüzoltó szereket és szerelvényeket tüzoltó egyletek és tüzoltók részére, elvállal kut, szivattyu, harang készítest és felszerelést jótállás,

legolcsóbb árak és részletfizetés mellett.

Főleg ajánlja a t. gazdaközönségnek saját gyártmányu és Transatlantik szivattyus kutjait, egyáltalában gyárának a vízvezetések teljes felszerelésére kiváló gonddal berendezett vízműszaki osztályát.

Ajánlja vízhatlan ponyvát és különböző szerkezetű fujtatóit lakatosok és kovácsok részére.

(37.) Mintajegyek, képes árjegyzékek kívánatra megküldetnek. (2-19.)

Minden eddigi vilákiállításon haladása, jó izlése és versenyképessége miatt elsőrendű díjakat nyert!!!

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterozse	febr. 6.	950	850	460	—	230	325	280	110	320	28
Brassó	aug. 24.	810	625	445	430	245	450	170	105	360	36
Csik-Szereda	aug. 22.	950	750	500	450	330	475	280	100	175	30
Décs	aug. 28.	810	750	450	—	240	575	520	240	200	32
Déva	jun. 23.	1100	700	950	—	860	720	360	180	220	36
Erzsébetváros	aug. 25.	700	550	425	—	280	500	200	140	300	40
Fogaras	dec. 7.	775	710	450	450	200	600	140	36	—	24
K.-Fehérvár	aug. 25.	800	590	510	—	125	590	380	170	310	40
Gy.-Sz.-Miklós	aug. 25.	850	575	500	450	275	500	75	25	—	32
Kolozsvár	aug. 30.	748	553	488	—	228	568	160	120	320	38
M.-Vasárhely	aug. 23.	750	610	550	400	230	550	320	70	340	38
Naszód	aug. 28.	940	500	500	250	185	580	100	20	200	28
Nagy-Enyed	aug. 23.	750	650	500	—	250	600	240	70	235	40
N.-Szeben	aug. 28.	750	630	500	500	250	600	180	120	300	38
Segesvár	aug. 23.	750	600	475	—	300	600	180	100	170	40
S.-Sz.-György	aug. 20.	800	750	440	500	235	450	250	150	200	32
Szamosújvár	aug. 27.	1000	650	525	—	290	540	360	70	400	30
Sz.-Régen	aug. 23.	700	487	437	300	280	600	220	100	240	36
Sz.-Udvarhely	aug. 21.	750	650	550	—	245	550	200	30	200	28
Torda	aug. 25.	750	600	525	300	223	525	200	25	320	36
V.-Hunyad	jul. 28.	900	740	625	—	—	650	150	100	300	40

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krjával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tet-szészélon akarhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52										
	szeri hirdetésnél										
forint											
1/16 v. egész oldal	12	33	64	120	170	216	260	290	320	360	
8/16 v. fél „	6	17	32	60	90	110	130	150	160	180	
4/16 v. negyed „	4	9	16	30	45	55	65	75	80	90	
2/16 v. nyolczad oldal	3	5	9	16	24	30	35	40	45	50	
1/16 v. tizenhatod „	2	3	5	9	15	18	20	23	25	27	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt, engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.